

In Amsterdam was de stadsregering zeer verdraagzaam tegenover de katholieke armenzorg. Reeds in 1661 werden de 'bezorgers' geautoriseerd een legaat voor de armen in ontvangst te nemen, maar dat was een eenmalig besluit. Het octrooi van de Staten van Holland kwam ook voor hen pas in 1715 en voor de andere Hollandse steden nog later.

Er was een meningsverschil onder de Katholieken ontstaan over de vraag of, ondanks de Reformatie, de oude vaderlandse kerk toch nog gedeeltelijk was blijven voortbestaan en weer moest worden opgebouwd, zo dat mogelijk was, òf dat hier een missiegebied was ontstaan, direct onder Rome, waarbij de reguliere zendelingen zich niet hoefden te houden aan de oude bisschoppelijke structuur. In die jaren van strijd werkten de regenten van de Armenborse gemeenschappelijk verder en zij blijven dat doen, ook toen in 1723 een echte splitsing ontstond, doordat het Kapittel van Utrecht meende, tegen de wil van Rome, toch een vaderlandse Aartsbisshop te moeten verkiezen¹⁶).

Van Voorst van Beest stelt dat onder de Rotterdamse Katholieken iets geleefd moet hebben van een zelfverzekerde corpsgeest¹⁷). En diezelfde geest van samenwerking treffen we ook bij de armenzorgers aan. Wel rees de vraag of er nog wel geld geschonken zou worden aan de Borse, wanneer de andere partij daar ook van zou profiteren.

In de resoluties van de Armenborse vinden we twee besluiten die hierop betrekking hebben¹⁸). Het eerste is van 7 juli 1723: 'Daerom is geresolveert dat de erffnisse off legaeten aen desen Armebeurs of aen de armen gemaekt privativelijck zullen werden genooten door die armen die hooren tot die kerck alwaer den maeker off maekster der erffnisse off legaet zijn of haer kerck gehouden heeft. Tenzij imant expres en duydelijck moghte comen te ordoneren, dat de maeking, die hij off zij zouden mogen comen te maeken niet voor de arme van eene kerck alleen, maar generalijk aan de armen van alle de vier kercken deser stad zal moeten gaen, doch dewijl over de wettigheyd van diergelijke maeking *proces was hangende voor den hoogen Rade*, is mede geresolveert de voorsegde resolutie nog niet te laeten verkondigen off kenbaar te maken als na dat voornoemde proces ten voordeelen zal getermineerd zijn.

7 Maert 1725: Gemerkt het proces in de evenboove gemelde resolutie aengehaelt ten voordeele was getermineert, is geresolveert de-